



15.10.2024

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Maurinkatu 1b ja 3a asemakaavan muutosehdotuksesta

HEL 2020-000540 T 10 03 03

Helsingin kaupunginmuseo arvioi asemakaavan muutosta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Museovirasto on antanut lausuntonsa (16.5.2024), ja kaupunginmuseo yhtyy siinä esitettyihin näkemyksiin. Kaava-alue sijaitsee Uudenmaan tarkk'ampujapataljoonan kasarmien vanhojen rakennusten välittömässä läheisyydessä. Kasarmirakennukset on suojeltu 18.9.1980 annetulla valtioneuvoston päätöksellä valtion omistamien kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta annetun asetuksen nojalla (278/1965, sittemmin 480/1985). Museovirasto on antanut ELY-keskukselle 29.01.2020 suojeluasiassa lausunnon (MV/23/05.01.01/2019) kohteen kulttuurihistoriallisesta merkittävydestä sekä rakennusten lähiympäristöä, ulkoasua ja sisätiloja koskevista suojelutavoitteista. Museovirasto on seurannut kaavan viiteseurannetta. Yksi keskeinen lähtökohta on ollut se, että sisäpihan eteläpuolisko kulmittain sijoittuvien kasarmirakennusten edustalla jää edelleen avoimeksi ja uusi kerrostalo saadaan sijoitettua kohti pihan pohjoispäätä. Kaavamääräysten mukainen rakentaminen merkitsee sitä, että kortteliin nousee uutta arkkitehtuuria, joka soveltaa tiilen käyttöä tämän päivän muotokielellä.

Arkeologisen perinnön osalta kaupunginmuseo oas-vaiheen lausunnon mukaisesti tuo esiin seuraavaa. Sotamuseon kortteli ei sijaitse Helsingin vanhan asemakaava-alueen muinaisjäännösalueella. Kaava-alueella tiedetään kuitenkin sijainneen valtion tontin nro 9 pohjoisosassa 1700-luvun puolivälissä puuparakkeja liittyen Siltavuoren linnoittamiseen. Näistä on saattanut jäädä jäljelle perustuksia tai muita jäännöksiä. Alueelle ei edellytetä arkeologisia tutkimuksia tai valvontaa, mutta mikäli maahan kajoavissa töissä havaitaan muinaisjäännökseen viittaavia rakenteita, tulee olla yhteydessä Helsingin kaupunginmuseoon, jotta havainnot saadaan dokumentoitua (MML 14§).

Rakennettu kulttuuriympäristö: Korttelin sisäosiin tulee täydentävää olemassa oleviin rakennuksiin sovitettua uutta asuinkerrostalorakentamista. Kortteli tiivistyy ja Maurinkadun puoleinen näkymä muuttuu nykyistä rakennetummaksi. Asemakaavaehdotuksen yleisissä määräyksissä määrätään mm., että uudisrakennukset tulee arkkitehtuuriltaan ja detaljikaltaan sopeutua Kruununhaan ja korttelin kulttuurihistoriallisesti ja arkkitehtonisesti arvokkaaseen kaupunkikuvaan. Korttelin vehreyttä

**Helsingin kaupunki**

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

2 (2)

15.10.2024

pyritään varmistamaan yleisellä määräyksellä: ”Rakentamatta jäävät tontinosat tulee istuttaa ja niillä oleva elinvoimainen puusto tulee säilyttää ja niiden elinmahdollisuudet turvata.”

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Lisätiedot

Sari Saresto, kulttuuriympäristöpäällikkö, puhelin: 09 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

23.5.2024

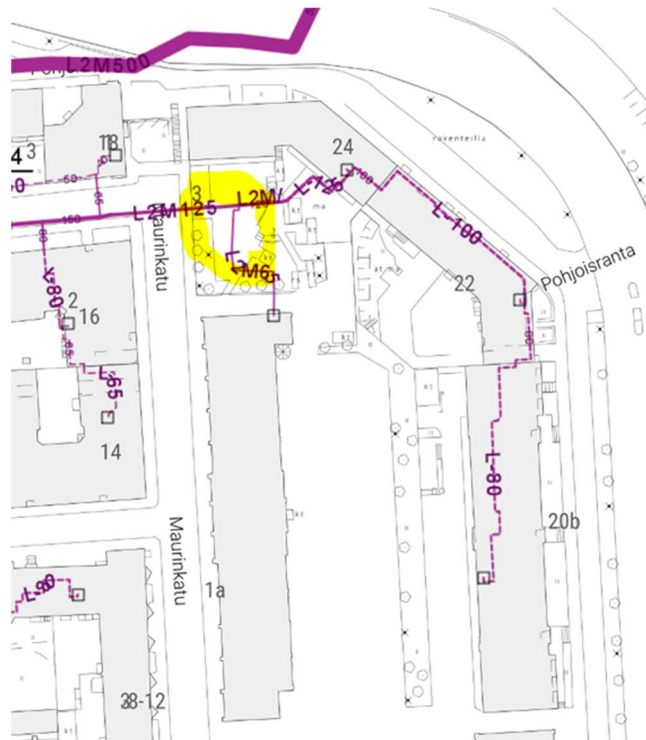
Helsingin kaupunki
Kirjaamo
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Kymp/HEL 2020-000540

HELEN OY:N LAUSUNTO, asemakaavan muutosehdotuksen nro 12855, Maurinkatu 1b ja 3a

Helen on tutustunut nähtävillä olleeseen asemakaavan muutosehdotusmateriaaliin ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Jatkosuunnittelussa ja alueen rakentamisessa on huomioitava, että nykyiset kaukolämpöjohdot DN125 ja DN65 sijoittuvat osittain kaavassa osoitetulle uudelle rakennusalueelle.



Helen Oy

Ilkka Ruutu
Kiinteistöjohtaja

23.5.2024

Verkon strateginen suunnittelu/ Risto Seppänen

Helsingin kaupungin kirjaamo
Kaupunkiympäristön toimiala
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11–13)
00099 Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Kymp/ HEL 2020-000540

KRUUNUNHAKA, MAURINKATU 1b ja 3a ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS (NRO 12855)

Olemme tutustuneet otsikossa mainittuun asemakaavaan ja asemakaavan muutoksen selostukseen.

Helen Sähköverkko haluaa muistuttaa, että Maurinkadun molemmilla reunoilla kulkee 110 kV kaapelit, joiden merkitys on tärkeää koko kantakaupungin sähkönjakelulle. Kaapeleille tulee jäädä riittävät suoja-alueet kaapeleiden kunnossa pysymisen, henkilöturvallisuuden ja mahdollisen korjattavuuden vuoksi.

Helen Sähköverkko Oy:llä ei ole asemakaavan muutosehdotukseen muuta huomautettavaa.

HELEN SÄHKÖVERKKO Oy

Aki Hämäläinen
suunnittelupäällikkö

JAKELU

Hinkkanen Mika Kp
Hämäläinen Aki Kp
Seppänen Risto Kp
Helsingin Kaupungin kirjaamo

Electronic signature

Signed by

AKI HÄMÄLÄINEN

(Identity verified with Finnish eID)



Date and time (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HHMM:SS)

23.05.2024 10:25:02

Signature method

Finnish eID



helsinki.kirjaamo(a)hel.fi

Viite Kymp/HEL 2020-000540

Lausunto, asemakaavan muutosehdotus, Helsinki, Maurinkatu 1b ja 3a, nro 12855

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12855.

Kaavaratkaisulla tiivistetään Kruununhaan yhdyskuntarakennetta Helsingin yleiskaava 2016 tavoitteiden mukaisesti.

Uudisrakennukset sijoittuvat asetuksella suojeltujen Uudenmaan kasarmin rakennusten läheisyyteen niiden piha-alueelle. Piha-aluetta ei ole suojeltu. Rakennukset tulevat muuttamaan avointa piha-aluetta suljetummaksi. Etenkin kasarmipihalle sijoitettu viidestä seitsemään kerrosta korkea massa tulee sulkemaan osan avoimesta piha-alueesta. Pihaa on käytetty kasarmiaikana avoimena paraatikenttänä.

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että kaavaratkaisu tulee muuttamaan kasarmikokonaisuuden ominaispiirteitä nykyisen avoimen tilan osalta. Kaavaratkaisu jättää kuitenkin pihaa eteläosassa siinä määrin avoimeksi, että kasarmikorttelin ominaispiirteet ovat tunnistettavissa. Idän ja koillisen suunnalta rakennukset jäävät kadunvarsirakennusten taakse, joten Pohjoisrannan arvokkaaseen kaupunkikuvaan kaavaratkaisulla ei ole vaikutusta.

Asian on esitellyt alueidenkäyttöpäällikkö Tuomas Autere ja ratkaissut ylitarkastaja, yksikön päällikön sijainen Henrik Wager. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Tämä asiakirja UUELY/7538/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
UUELY/7538/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Autere Tuomas 22.05.2024 12:14

Ratkaisija Wager Henrik 22.05.2024 12:28



Lausunto

16.5.2024

MV/00811/2024

1 (4)

Viite Kymp/HEL 2020-000540

Asia HELSINKI, Maurinkatu 1b ja 3a asemakaavan muutos

Museovirasto on perehtynyt 24.4.–23.5.2024 nähtävillä olevaan asemakaavan muutosehdotukseen ja antaa lausuntonaan seuraavan.

KAAVAN LÄHTÖKOHDAT

Asemakaavan muutos koskee Helsingin kaupungin 1. kaupunginosan (Kruununhaka) korttelin 20 tonttia 15 ja osaa tontista 9. Alue sijaitsee Kruununhaan koillisosassa Liisankadun, Maurinkadun ja Pohjoisrannan rajaamassa korttelissa.

Alueella on voimassa asemakaava nro 5014 (hyväksytty 6.6.1962). Kaava-alue sekä viereinen kasarmirakennusten tontti on siinä yleisten alueiden korttelialuetta. Alueelle ei ole merkitty rakennusaloja.

Kaavamuutos mahdollistaa uutta asuinrakentamista noin sadalle asukkaalle kahteen kerrostaloon, Maurinkadun varteen (5½ krs) ja korttelin sisäpihalle (5–7 krs). Kadunvarsirakennuksen maantasokerrokseen tulisi myös liiketilaa. Alueen yhteenlaskettu kerrosala kasvaa 4 400 k-m²:llä, josta asuntokerrosalaa tulee noin 4 350 k-m² ja uutta toimitilakerrosalaa noin 50 k-m²

Tontilla 9 Liisankadun ja Maurinkadun varsilla sijaitsee 3-kerroksiset Sotakorkeakoulun ja -museon käytössä olleet rakennukset, jotka ovat alun perin olleet Uudenmaan tarkk'ampujapataljoonan miehistökasarmeina. Korttelin avoin sisäpiha on toiminut kasarmin paraatikenttänä. Kasarmirakennuksista on laadittu rakennushistoriaselvitys (Arkkitehtitoimisto Schulman Oy 2017). Valtion käyttö on niissä päättynyt. Muut korttelin olemassa olevat rakennukset ovat 8–9-kerroksisia kadunvarsien asuinrakennuksia.

Korttelin tontilla 9 on tehty uusi tonttijako, jonka mukaisesti vanhat kasarmirakennukset ja pihan eteläosa saavat oman tontin no 17. Ne eivät kuulu kaavan suunnittelualueeseen ja tontilla säilyisi kaavan käyttötarkoitus Y. Sisäpihan pohjoisosa ja kapea kaista Maurinkadulle muodostuvat omaksi tontikseen no 16, jolle sijoittuu sisäpihan uusi asuinrakennus. Pohjoisempi uudisrakennus kadunvarteen tulee olemassa olevalle tontille no 15.

Kaava-alue on osoitettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK. Korkeudeltaan uudet kerrostalot asettuvat korttelin korkeampien asuinrakennusten ja matalampien kasarmirakennusten välimaastoon. Kaavamääräyksissä edellytetään arkkitehtuurin sopeutuvat kaupunginosan ja korttelin arvokkaaseen kaupunkikuvaan. Julkisivujen on oltava paikalla muurattuja ja kolmikerrosrapattuja tai paikalla muurattua tiiltä, joka soveltuu sävyltään, väritykseltään, kooltaan ja laadultaan viereisiin kasarmirakennuksiin. Parvekkeita ei saa lasittaa eikä kannattaa maasta eikä niitä saa sijoittaa Maurinkadun puolelle. Piha-alueet on suunniteltava ympäristön luonne huomioon ottaen.

Kaavan vaikutuksista todetaan mm., että kaavaratkaisu muuttaa Kristianinkadun päätteen näkymää sekä Maurinkadun katutilaa. Sisäpihan uudisrakennus ei sen sijaan vaikuttaisi katukuvaan.

MUSEOVIRASTON KANTA

Kaava-alue sijaitsee Uudenmaan tarkk'ampujapataljoonan kasarmin vanhojen rakennusten välittömässä läheisyydessä. Museovirasto antaa lausuntonsa erityisesti siltä kannalta, miten kaava vaikuttaa kasarmin rakennusperintöön.

Kasarmirakennukset on suojeltu 18.9.1980 annetulla valtioneuvoston päätöksellä valtion omistamien kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta annetun asetuksen nojalla (278/1965, sittemmin 480/1985), mikä onkin todettu kaavaselostuksessa.

Mikäli kasarmirakennusten tuleva käyttö ei edellytä asemakaavan muutosta, tullaan ne todennäköisesti suojelemaan rakennusperintölain (498/2010) nojalla. Suojeluasia on vireillä Uudenmaan ELY-keskuksessa. Museovirasto on antanut ELY-keskukselle 29.01.2020 suojeluasiassa lausunnon (MV/23/05.01.01/2019) kohteen kulttuurihistoriallisesta merkittävydestä sekä rakennusten lähiympäristöä, ulkoasua ja sisätiloja koskevista suojelutavoitteista. Rakennusten välisestä piha-alueesta todettiin, että sitä olisi ylläpidettävä vaikutelmaltaan avoimena.

Kahden miehistörakennuksen väliin jäi alun perin avoin paraatikenttä. Kortteli on sittemmin täydentynyt reunoiltaan asuinkerrostaloin. Aikanaan merenrantaan avautuneelta pihalta on nykyisin näköyhteys mereen ainoastaan porttimaisen aukon kautta, kun Pohjoisrantaan Liisankadun kasarmirakennukseen nähden kulmittain on 1929 rakennettu nk. Kiholinna. Vanhojen kasarmirakennusten ja kerrostalojen välille jää kuitenkin edelleen avara, meren suuntaan viettävä pihamaa, joka toimii pysäköinnin ja muiden pihatoimintojen alueena.

Museovirasto on seurannut kaavan viitesuunnittelua. Yksi keskeinen lähtökohta on ollut se, että sisäpihan eteläpuolisko kulmittain sijoittuvien kasarmirakennusten edustalla jää edelleen avoimeksi ja uusi kerrostalo saadaan sijoitettua kohti pihan pohjoispäätä. Tämä rauhoittaa kasarmirakennusten kulmaukseen jäävän pihan eteläosan siten, että siinä on edelleen mahdollista saavuttaa kokemus kasarmista rakennuksineen ja kenttineen.

Sisäpihan asuinrakennus oli aiemmissa viitesuunnitelmissa vapaamuotoinen, mutta nykyisissä suunnitelmissa hahmo porrastuu sekä korkeus- että leveys suunnassa. Päädyt porrastuvat siten, että etualalla oleva kapein massa luo vaikutelman sirosta rakennuksesta. Suhteellisen maltillinen korkeus sopeuttaa rakennukset kaupunkikuvaan korttelin sisällä ja katukuvassa olkoonkin, että sisäpihan rakennus poikkeaa toki perinteisestä hierarkkisesta kadunvars- ja piharakennusten välisestä

suhteesta. Kaavamääräysten mukainen rakentaminen merkitsee sitä, että kortteliin nousee uutta arkkitehtuuria, joka soveltaa tiilen käyttöä tämän päivän muotokielellä.

Helsingin kaupunginmuseota on syytä kuulla arkeologisen kulttuuriperinnön sekä rakennetun kulttuuriympäristön kannalta. Tilanne on muuttunut osallistumis- ja arviointisuunnitelman ajoilta siten, että kaavan korttelialueet ovat nykyisellään yksityisomistuksessa.

Yli-intendentti

Sirkkaliisa Jetsonen

Erikoisasiantuntija

Elisa El Harouny

Liitteet

Jakelu Helsingin kaupunki/Kaupunkiympäristön toimiala

Tiedoksi Helsingin kaupunginmuseo / Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

MV/00811/2024

HELSINKI, Maurinkatu 1b ja 3a asemakaavan muutos

Asiakirja / Dokument / Document

MV/00811/2024-2

HELSINKI, Maurinkatu 1b ja 3a asemakaavan muutos



Kaupunkiympäristölautakunta
Helsingin kaupunki
Kirjaamo
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11–13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Lausunto
15.05.2024
469/00.02.022.0220/2024

HEL 2020-000540
Hankenumero 5318_13

Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta, Maurinkatu 1b ja 3a (nro 12855)

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt lausuntoa asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12855, Maurinkatu 1b ja 3a. Asemakaavan muutos koskee Helsingin kaupungin 1. kaupunginosan (Kruununhaka) korttelin 20 tonttia 15 ja osaa tontista 9.

Asemakaavaehdotuksen selostuksessa todetaan asemakaavan muutosehdotuksesta mm. seuraavaa:

”Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Kruununhaassa sijaitsevaa ns. osaa Uudenmaan kasarmin tontista 20/9 ja viereistä asuintonttia 20/15. Alueelle on tehty tonttijako, jotta kasarmin tontista voidaan muuttaa osa. Kaavaratkaisu mahdollistaa uutta asuinrakentamista Maurinkadun varteen ja korttelin sisäpihalle. Kaavaratkaisu on tehty, koska nykyinen käyttö korttelissa sijaitsevissa arvorakennuksissa on päättynyt, ja valtio luopuu tontin omistuksesta. Kaavaratkaisun tavoitteena on mahdollistaa täydennysrakentaminen korttelissa ja luoda uusia asuntoja noin 100 uudelle asukkaalle. Ratkaisu tiivistää olemassa olevaa kaupunkirakennetta alueen erityispiirteet huomioiden, luo lisää asuntoja, turvaa työpaikkatarjonnan hyvin saavutettavissa olevalla alueella sekä elävöittää keskustan katualueita. Lisäksi tavoitteena on kunnostaa olemassa oleva arvokas sisäpiha. Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan se, että vanhat arvokkaat kasarmirakennukset säilyvät, niihin löydetään uusi käyttö ja niiden suojeluarvot turvataan, sisäpiha kunnostetaan sekä keskustan alueelle luodaan uutta asumista ja liike-/toimitilaa. Alueelle on suunniteltu kaksi uutta täydennysrakentamiskohdetta, joihin sijoittuu asumista. Uutta asuntokerrosalaa tulee noin 4 350 k-m² ja uutta toimitilakerrosalaa noin 50 k-m². Tonttien yhteiseksi tehokkuudeksi muodostuu e=3,2 ja asukasmäärän lisäys on noin 105. Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että korttelialuetta tiivistetään, Maurinkadun katujulkisivu muuttuu ja Kruununhaan alueelle syntyy uusia asuntoja. Korttelialueet ovat valtion omistuksessa ja yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.”

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Aluetta palvelevat vesihuoltolinjat on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä vesihuollon lisärakentamista eikä rakennettujen vesihuoltolinjojen siirtämistä.

Asemakaavassa on määräys: ”Korttelin 20 pohjoisosassa tulee mahdollistaa rakennukseen sijoitettava katolle ulottuva ilmanvaihtokanava viereisen pumppaamon ilmanvaihtoa varten.” Kaavamääräystä tulee täsmentää siten, että ilmanvaihtokanavan saa sijoittaa rakennukseen korvauksetta.

Kantakaupungin alue on tällä hetkellä sekaviemäröity, mutta HSY:n tavoitteena on eriyttää alueella muodostuvat hulevedet sekaviemäriverkostosta. Hulevesien eriyttäminen tapahtuu pääsääntöisesti vesihuollon saneeraushankkeiden yhteydessä useiden vuosien kuluessa. Erillisen hulevesiviemäröinnin toteuttamisen myötä kiinteistöille muodostuu velvollisuus liittyä myös hulevesiviemäriin, minkä vuoksi olemassa olevien kiinteistöjen on syytä varautua eriyttämään tontilla muodostuvat hulevedet jätevesistä mahdollisten kiinteistöremonttien yhteydessä mahdollisuuksien mukaan jo etukäteen. Uudiskohteissa kiinteistön tulee aina liittyä erillisillä hulevesi- ja jätevesiliitoksilla HSY:n viemäriin.

Lisätietoja antaa aluepäällikkö Sini Lehtonen, etunimi.sukunimi@hsy.fi.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Vesihuolto / Investoinnit

Jarno Köykkä
Osastonjohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Jakelu Helsingin kaupungin kirjaamo

Tiedoksi HSY:n kirjaamo

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

PL 100, 00066 HSY, Puh. 09 1561 2110, Y-2274241-9, www.hsy.fi

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

PB 100, 00066 HSY, Tfn 09 1561 2110, FO-2274241-9, www.hsy.fi

Riskienhallinta palvelut, Kaupunkiympäristöyksikkö

8.5.2024

Pelastuslaitoksen lausunto Asemakaavan muutos nro 12855, Kruununhaka, Maurinkatu 1 B ja 3 A HEL 2020-000540 Lausunto 2

Sammutus- ja pelastustoiminta

Sammutustoimintaa varten nostolavayksikölle on suunniteltava pelastustie ja nostopaikka enintään 10 metrin päähän kolmikerroksisesta tai sitä korkeammasta rakennuksesta. Nostolavayksikköä käytetään esimerkiksi kattopaloissa kuljettamaan sammutuskalustoa ja pelastajia.

Pelastusyksiköllä ja ensihoitoyksiköllä tulee päästä enintään 10 metrin etäisyydelle kolmikerroksisen tai sitä korkeamman rakennuksen uloskäynneistä ja sammutusreiteistä. Mikäli esimerkiksi asuinkerrostalon uloskäytäväporrashuoneeseen johtaa useampia ulko-ovia, riittää että pelastusyksiköllä päästään enintään 10 metrin etäisyydelle yhtä näistä ulko-ovista.

Suunnittelussa tulee huomioida rakenteiden kantavuudet ja nostolava-auton kääntösäde voimassa olevan pelastustien suunnitteluohjeen mukaisesti.

Pelastuslaitos suosittelee asuntoihin omatoimisia varatieratkaisuja.

Olemassa olevien rakennusten osalta tulee ottaa huomioon, ettei niiden mahdollisia sammutus- ja pelastusjärjestelyjä heikennetä (sammutusreitit, varatiet).

Rakennusten väliset etäisyydet

Etäisyydet olemassa oleviin rakennuksiin asetuksen 848/2017 sekä asetuksen perustelumuiiston mukaisesti.

Tarkemmat palotekniset ratkaisut tulee käydä pelastuslaitoksen kanssa läpi rakennuslupavaiheessa.

Sampsa Oksanen
Palotarkastaja-asiantuntija
Helsingin pelastuslaitos
Puh. 040 661 4534
sampsa.oksanen@hel.fi



Lausunto

26.05.2020

MV/57/05.02.00/2020 1 (2)

Helsingin kaupunki / Kaupunkiympäristön toimiala
PL 10
00099 Helsingin kaupunki

Viite HEL 2019-010033

Asia **HELSINKI, Sotamuseon korttelin asemakaavan muutos (Liisankatu, Maurinkatu)**

Museovirasto on perehtynyt 6.–27.5.2020 nähtävillä olevaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä muuhun kaavan valmisteluaineistoon (selostusluonnos ja viitesuunnitelma) ja antaa lausuntonaan seuraavan.

KAAVAN LÄHTÖKOHDAT

Asemakaavan muutos koskee kaupunginosan 1 (Kruunuhaka) korttelin 20 tontteja 9 ja 15 ja viereistä katualuetta. Liisankadun ja Maurinkadun kulmauksessa sijaitsevaan kortteliin suunnitellaan käyttötarkoituksen muutosta ja uudisrakentamista. Suomen valtio hallinnollisena edustajanaan Senaatti-kiinteistöt omistaa tontin 9, mutta on siitä luopumassa tarpeettomana. Asuinkerrostalojen tontti 15 on yksityisomistuksessa. Kaavoitus on tullut vireille tonttien omistajien hakemuksesta.

Tavoitteena on suojella sr-1-merkinnällä viimeksi Sotamuseon käytössä olleet entiset Uudenmaan tarkk'ampujapataljoonan kaksi kasarmirakennusta arvokkaine sisätiloineen ja muuttaa niiden käyttötarkoitus liike- ja toimitilaksi. Lisäksi on tarkoitus mahdollistaa kahden asuinkerrostalon rakentaminen korttelin sisäpihan pohjoisosiin tonteille 9 ja 15. Täydennysrakentaminen mahdollistaisi noin 5 000 k-m² uutta asuntokerrosalaa. Kasarmirakennuksiin tai uudisrakennuksen maantasokerrokseen kaavaillaan päiväkotia. Kortteliin tutkitaan mahdollisuutta maanalaisen pysäköintihallin rakentamiseksi.

Uudenmaan kasarmin miehistörakennukset edustavat korkeatasoista varuskunta-arkkitehtuuria, sotilasrakentamisen historiaa, sekä Yleisten rakennusten ylihallituksen suunnittelutyötä ja valtion rakennustoimea. Korttelin rakentumisesta ja rakennuksista on tehty selvitys: Uudenmaan kasarmi, Sotamuseo, rakennushistoriaselvitys, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, Johanna Luhtala ja Maria Kaustara, 2017.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa sekä selostusluonnoksessa on tuotu esille, että kasarmirakennukset on suojeltu 18.9.1980 annetulla valtioneuvoston päätöksellä valtion omistamien kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta annetun asetuksen nojalla (278/1965, sittemmin 480/1985). Lisäksi on selostettu asianmukaisesti menettelyä valtion luopuessa kohteesta.

Kun valtio luopuu asetuksen nojalla suojelusta kiinteistöstä, on ELY-keskuksen pantava vireille suojeluprosessi rakennusperintölain (laki rakennusperinnön suojelemisesta, 498/2010) 11 §:n mukaisesti. Uudenmaan ELY-keskus on Senaatti-kiinteistöjen pyynnöstä jo käynnistänyt harkinnan kohteen suojelemiseksi rakennusperintölain säännösten nojalla.

Valtioneuvoston suojelupäätös on voimassa siihen asti, kunnes rakennusperintölain mukaisessa suojeluharkinnassa on tehty lainvoimainen päätös.

Museovirasto on 29.01.2020 antanut ELY-keskukselle suojeluasiassa lausunnon (MV/23/05.01.01/2019) kohteen kulttuurihistoriallisesta merkittävydestä sekä rakennusten lähiympäristöä, ulkoasua ja sisätiloja koskevista suojelutavoitteista. Arvokkaita sisätiloja ovat esim. porras- ja aulatilat sekä miehistökasarmien luonteelle ominaiset leveät keski- ja sivukäytävät.

Museovirasto seuraa kasarmirakennusten asemakaavasuojelun toteutumista sen pohjalta, mitä on rakennusperintölain mukaista suojeluharkintaa koskevassa lausunnossaan määritellyt suojelutavoitteiksi. Ne toimivat tavoitetasona myös asemakaavalla suojeltaessa. Siinä vaiheessa, kun rakennuksille laaditaan asemakaavamääräyksiä, on myös otettava huomioon sekä todettava määräyksissä mahdollisesti vielä voimassa oleva asetussuojelupäätös sekä vireillä oleva rakennusperintölain mukainen harkinta.

Viitesuunnitelmien osoittamassa täydennysrakentamisessa Museovirasto pitää hyvänä korttelin eteläisen sisäpihanosan jättämistä avoimeksi ja korkeusasemien asettumista selvästi olevia asuinrakennuksia matalammalle. Meren suunnalta katsoen on tärkeää, että uudisrakentaminen ei nouse ns. Kiholinnan ja Pohjoisrannan fasadirivistön yli. Jatkossa on tarpeen tarkastella näkymiä myös Liisanpuistikosta päin ja saavuttaessa Pohjoisrantaa pitkin etelästä. Tontille 9 hahmoteltu vapaamuotoinen rakennusmassa voi olla pihatilan kannalta suotuisa, koska se antaa joustoa suunnitella pihatiloihin avaruutta sekä ottaa huomioon luonnonvalon kierto ja naapuritalojen ikkunanäkymät. Suunnittelun edetessä tulee ratkaistavaksi tarkemmin mm. arkkitehtuurin, materiaalien ja rakennustavan osalta se, miten uudet rakennukset soveltuvat korttelin historiallisiin rakennuksiin ja laajemmin Kruununhaan kaupunkikuvaan.

Helsingin kaupunginmuseo lausuu kaavasta erityisesti arkeologisen kulttuuriperinnön sekä tontin 15 täydennysrakentamisen kannalta.

Yli-intendentti

Helena Taskinen

Intendentti

Elisa El Harouny

Jakelu

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Helsingin kaupunki / Helsingin kaupunginmuseo
Sari Saresto, Helsingin kaupunginmuseo



Helsingin kaupunki
Kirjaamo
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11–13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Kannanotto
25.5.2020

378/00.02.022.0220/2020

HEL 2019-010033 T 10 03 03, Hankenumero 5318_6

LIISANKATU 1 – MAURINKATU 1 JA 3, HSY:N KANNANOTTO ASEMAKAAVAMUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAAN

Liisankadun ja Maurinkadun varrella sijaitsevaan kortteliin suunnitellaan käyttötarkoituksen muutosta ja uudisrakentamista. Kaavamuutoksen tavoitteena on suojella viimeksi Sotamuseon käytössä olleet entiset Uudenmaan tarkk'ampujapataljoonan kasarmirakennukset, sekä muuttaa niiden käyttötarkoitus liike- ja toimitilaksi. Lisäksi tavoitteena on mahdollistaa asuinkerrostalon rakentaminen Uudenmaan kasarmin tontilla 9 ja Kruunuasuntojen tontilla 15. Muutoksen yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta toteuttaa tontille maanalainen pysäköintilaitos, johon sisäänajo tulisi joko tontilta 15 Pohjoisranta 20 alimman kerroksen läpi tai Maurinkadun kautta.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää kannanottonaan asiasta seuraavaa:

Alueella sijaitsee merkittävä Siltavuoren jätevedenpumppaamo, jätevesitunneli ja DN 600 päävesijohto sekä muita käytössä olevia yleisiä vesijohtoja ja viemäreitä, jotka tulee ottaa huomioon kaavoituksessa. Lisäksi tulee huomioida viereisen Hakaniemenrannan asemakaavan ja Kruunuasillat-hankkeen aiheuttamat vesihuollon tulevat muutostarpeet, mm. jätevedenpumppaamon laajentamisen vaatima tilavaraus.

Jätevesitunneli tulee merkitä asemakaavaan merkinnällä maanalainen tunneli ja jätevedenpumppaamo kaavamerkinnällä et (yhdyksuntateknistä huoltoa varten varattu alueen osa). Kaavamääräyksissä tulee mainita, että louhinta ja rakentaminen alueella tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että niistä ei aiheudu haittaa tai vahinkoa jätevesitunnelille, pumppaamolle tai muille rakennetuille vesihuoltolinjoille.

Yhteyshenkilönä toimii aluepäällikkö Saara Neiramo, etunimi.sukunimi@hsy.fi.

Jukka Saarijärvi
yksikön päällikkö

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu



25.5.2020

**Helsingin kaupunginmuseon lausunto Kruununhaan (1. KO) tontin
20/14 asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitel-
masta**

HEL 2019-010033 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristötoimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt Helsingin kaupunginmuseon kannanottoa Kruununhaan kaupunginosassa (1. KO) sijaitsevan tontin 20/14 (Liisankatu 1 – Maurinkatu 1 ja 3) asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta nro 1486-00/20.

Liisankadun ja Maurinkadun varrella sijaitsevaan kortteliin suunnitellaan käyttötarkoituksen muutosta ja uudisrakentamista. Kaavamuutos koskee 1. kaupunginosan (Kruununhaka) korttelin 20 tontteja 9 ja 15. Kaavamuutoksen tavoitteena on suojella viimeksi Sotamuseon käytössä olleet entiset Uudenmaan tarkk'ampujapataljoonan kasarmirakennukset, sekä muuttaa niiden käyttötarkoitus liike- ja toimitilaksi. Lisäksi tavoitteena on mahdollistaa asuinkerrostalon rakentaminen Uudenmaan kasarmin tontilla 9 ja Kruunuasuntojen tontilla 15. Muutoksen yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta toteuttaa tontille maanalainen pysäköintilaitos, johon sisäänajo tulisi joko tontilta 15 Pohjoisranta 20:n alimman kerroksen läpi tai Maurinkadun kautta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Sotamuseon tontti nro 9 on valtion omistuksessa ja Helsingin kaupunginmuseon ja Museoviraston työjaon mukaan lausuntojen antaminen on Museoviraston vastuualueella. Tontti 15 on yksityisomistuksessa ja tämä lausunto koskee vain tätä osaa asemakaavan muutosta.

Sotamuseon kortteli ei sijaitse Helsingin vanhan asemakaava-alueen muinaisjäännösalueella. Kaava-alueella tiedetään kuitenkin sijainneen valtion tontin nro 9 pohjoisosassa 1700-luvun puolivälissä puuparakkeja liittyen Siltavuoren linnoittamiseen. Näistä on saattanut jäädä jäljelle perustuksia tai muita jäännöksiä. Tontilla nro 15 ei ole tietyvästi sijainnut näitä rakennuksia. Alueelle ei edellytetä arkeologisia tutkimuksia tai valvontaa, mutta mikäli maahan kajoavissa töissä havaitaan muinaisjäännökseen viittaavia rakenteita, tulee olla yhteydessä Helsingin kaupunginmuseoon, jotta havainnot saadaan dokumentoitua (MML 14§).

**Helsingin kaupunki**

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

2 (2)

25.5.2020

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Lisätiedot

Markku Heikkinen, tutkija, puhelin: +358 9 310 71552
markku.heikkinen(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu